

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

XXXIX. De Ædificiis, & Jure congrui in Civitate Centumcellarum, ejusque
Suburbiis. 30. Septembris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

XXXIX.

De Aedificiis, & jure congrui in Civitate Centumcellarum, ejusque Suburbis.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium ab accessu Pontificis ad Centumcellas.

Ubi curis non fuit vacuus.

Et ex aspectu illius Litoris varia, ipsius mente digna, ei meditando occurrerunt.

Accessus Pontificis ad illam Civitatem aliquod ei afferre debet beneficium.

Expositio pro parte dictae Civitatis super mala conditione ejus domorum tunc facta.

AD Centumcellas Civitatem Nostram superioribus mensibus Nos contulimus, ut Cives illos Nobis temporaliter Subditos conspectu Nostro solaremur, quod tamen per breve paucorum dierum spatium, quo ibi morati sumus, a curis Apostolicae servitutis Nobis impositae vacuum esse non sivimus; inter cetera enim respondimus Consultationibus nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum Episcoporum, atque etiam dilecti Filii Sigismundi Vicarii Generalis Zagrabien. de quartis nuptiis apud Graecos initis, irritae, an valida essent; aliaque plura Pontificalis sollicitudinis munera obivimus. Siquidem Pastoralis Officii Nobis caelitus mandati, Nos ipsius Tyrreni maris aspectus admonebat. In memoriam Nostram redibat, apud Ostia Tyberina Beatum Augustinum magnum Ecclesiae lumen, dum se post longi itineris laborem navigationi instaurat, cum Sancta ejus Matre, paulo ante quam migraret ad Deum, de Divinae contemplationis dulcedine, & de caelestis Patriae jucunditate colloquentem, in deliciis Domini diem suavissimè transegisse; in hujus maris littore Marcum Minutium Felicem, vindemialibus ferriis, dum a Foro vacabat, egregium illum Dialogum pro Christiana Religione adversus Gentilium calumnias inter Caecilium, & Octavianum medium sedentem disceptationis arbitrum audivisse, & scripsisse: demum hujus maris Insulas innumeros propemodum Dei Servos pro Christi nomine egentes, vexatos, afflictos, verbera & carceres expertos, vinculis & ludibriis onustos, expulsos, ejectos, & quibus dignus non erat mundus, excepisse, & in sinu suo fovisse quodammodo, & amplexas esse. Decet autem, ut adventus Noster in eam Urbem Paterno non destituatur beneficio, & Pontificiis gratis, ac favoribus non careat, quò benevolentiae Nostrae memoria apud illos Cives gratior, & diuturnior benignitate Apostolica reddatur.

Nuper autem dilecti Filii Populus, & Incolae dictae Civitatis Centumcellarum Nobis exponi fererunt, quod cum die tertia mensis Octobris anni proxime praeteriti duae parvae domunculae nocte ex improvviso concidissent, earum ruinis oppressi, quod non sine animi Nostris dolore audivimus, duodecim homines sunt: Hujusmodi gravis infortunii nuncio delato ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Consultationibus negotiorum Status Ecclesiastici praepositam, eadem Congregatio jussit Gubernatori, ut Domus omnes praedictae Urbis visitari, & recognosci, easque describi eo statu, ac conditione, qua reperirentur, curaret. Electis autem duobus Magistris Coemeteriorum, & duobus ejusdem Urbis Civibus, omnia, quae praepcepta fuerant, probè, ac diligenter executioni demandata sunt, & totius Civitatis descriptio accuratè confecta Congregationi praedictae exhibita est: Ex ea autem descriptione, seu relatione, subjungebatur, evidenter constare, Centumcellensem Civitatem plurimis abundare domibus parvis, veterimis, ruinosis, malè materiatis, rimisque faciscentibus, jam prope collabentibus, fulcimentisque subnixis,

quae informem Civitatis aspectum, aërem infalubrem, & incolatum, atque habitationem ingratam, atque injucundam efficiunt, neque hujusmodi publico malo, atque incommodo novis construendis aedificiis remedium aliquid afferri posse: Nam contractus emptionum & venditionum, ob obstinatam Dominorum reventium vendere voluntatem, aut avaritiam plus justo distrahere volentium, vel ob hypothecas, oppignorationes, Canones, Fideicommissa, aliaque hujusmodi vincula, & onera iisdem domibus imposita, difficillimi, maximèque periculosi redduntur; Propterea humiliter Nobis supplicare, ut de Apostolica Nostra Indulgentia, & suprema auctoritate, eorum necessitatibus prospicere, ac subvenire dignamur.

Nos igitur, cum superius exposita Nobis ipsis probè perspecta, & planè cognita sint, supplicationibus hujusmodi benignè inclinati, volentes ea, quae ad praedictae Civitatis ornatum, salubritatem aëris, ac populi, & Incolarum praedictorum commodum, & incoluitatem conducunt, paterna Nostra Providentia efficaciter procurare, exemplo Praedecessorum Nostrorum Alexandri VI., Pii IV., Gregorii XIII., & Sixti V., qui in suis respectivè Constitutionibus pro hac Alma Urbe plura statuerunt, quae Nobis a jure, & aequitate minimè aliena, sed maximè consona, & dictae Civitati Centumcellarum amplianda, ornandaque apta, & necessaria visa sunt, disponere, ac ordinare constituimus.

Itaque praesenti hac Nostra in perpetuum validura sanctione, motu proprio, ex certa scientia, & de potestate Nostra plenitudine statuimus, ac decernimus, ut Gubernator praefatae Civitatis Nostrae Centumcellarum pro tempore, cum aedificiorum, viarumque Magistris duobus, vel tribus, quolibet anno, vel triennio, publici Consilii decreto eligendis, cum duobus peritis Architectis, seu Fabris Murariis ejusdem Civitatis, singulis annis intra tres menses aestivos, universam Civitatem, quemadmodum hoc vertente anno jussu praefatae Congregationis super consultationibus Status Ecclesiastici peractum est, circumeat, visitet, atque inspicat, & ubi in visitatione hujusmodi singulis annis facienda aliquas domos ruinosas, vel ex parte collapsas, aut omnino dirutas, locave aperta viis publicis haerentia esse cognoverit, sollicitè curet, ne laceræ, atque inhabitatae domus, interruptaque spatii viarum interjacentibus domorum septa Urbi deformitatem, atque incommoditatem afferant, eas celeriter de novo construi, aut refarciri. Quare quoscumque earum domorum Dominos, ad instantiam dictorum Magistrorum Viarum, debitis poenis propositis, cogat coram publico Notario in actis intra terminum unius mensis declarare, an velint domus hujusmodi dirutas, vel ruinam minitantes vel apte instaurare, vel rursus aedificare; areas verò, aliaque loca hujusmodi aperta ab iisdem possessa, an velint in eis nova aedificia construere, an muro saltem claudere, si locum, seu spatium praedictum ad novum aedificium construendum minimè sufficere, aut idoneum esse idem Gubernator censuerit, murumque ipsum ad eam altitudinem, quae proxima aedificia, proximisque muros aequet, vel ad aliam, quam ipse, ex consilio praedictorum Viarum Magistrorum, praescripserit, attollere: Si autem dicti Domini, & possessores intra praefatum spatium modo praedicto se ad restaurandum, vel de novo aedificandum promptos, ac paratos esse declaraverint, idem Gubernator pro tempore alium terminum duorum mensum praestituat, intra cujus spatium arenam, calcem, lapides, caementa, aliaque hujusmodi ad aedificationem

Cui remedium afferri negatur, ob difficultatem in contractibus emptionum, & venditionum conveniuntur.

Pontifex supplicationibus Civitatis annuere intendit.

Et propter mandata, singulis annis visitentur.

Et domus ruinose restituantur, & aedificentur.

Interpretatio domus.

Aliis devotantur ad rem, cum, quae sub onere praesentis aedificationis venduntur.

necef-

necessaria conquista, & parata habeant, & deinde tertium terminum novem, vel plurium mensium, juxta qualitatem reparationis, seu novae aedificationis faciendae, ex consilio dictorum peritorum, & Magistrorum Viarum, assignet, intra quod necessariam reparationem, seu novam aedificationem absolvere, ac perficere debeant, sub poena, in casu contraventionis, amittendae domus, vel areae, vel spatii praedicti, quod statim sine ulla dilatione, omnique beneficio purgationis morae excluso, ipso jure statim addicatur, & adjudicatum Camerae Nostrae Fisco censetur, non obstantibus quibuscumque fideicommissis, primogenituris, investituris, donationibus, pactisque succedendi, aliisque jurbus, & oneribus hujusmodi: Easdem vero domos, areas, vel spatia, statim ac adeptus est, debeat Fiscus Noster aliis vendere, & concedere, qui ad eas apte restaurandas, seu de novo aedificandas, oblati fidejussoribus, seu data idonea cautione, aliisque observatis inferius respectu emptoris sub hasta praescribendis, se obligaverint.

Ad consulendum vero majori Dominorum commoditati, seu facilitati pro dictis reparationibus faciendis, vel novis aedificiis construendis, volumus, & mandamus, ut quicumque illis pecuniam ad dictum effectum dederit, prelato ei super dicta domo restaurata, vel novo aedificio constructo, ante omnem alium Creditorem cuiuscumque juri, hypothecae, anterioritatis, vel titulo dotis, fideicommissi, reservationis domini, vel alio quocumque quantumvis privilegiato, vel privilegiatissimo innixum, & suffulturn, omnino comperat, dummodo tamen pecunia praedicta deposita in Monte Pietatis cum ordinibus ab ipso Domino domus aedificandae, vel restaurandae, & ab ipso pecuniae datore, & ab uno ex Magistris Viarum subscriptis, in praefatam restaurationem, seu novam aedificationem, verè conversa & erogata fuerit.

E diverso autem, si Dominus domus, seu areae praedictae, intra primum unius mensis terminum, in actis voluntatem suam restaurandi, aut aedificandi non declaraverit, Gubernator pro tempore, solitis propositis edictis, intra terminum alterius mensis ad venditionem ejusdem domus, seu areae deveniat, eamque plus licitanti, majusque pretium offerenti addicat, eumque omnibus aliis oblatoribus praerendum decernat; si autem plures fuerint ejusdem pretii Oblatores, tunc, & eo casu dumtaxat, is praer omnibus obtineat, qui rei particeps, & confors fuerit; post hunc vicinus, & inter plures vicinos, qui magis indiget, vel qui vicinus est pluribus partibus, inter ceteros vero, qui plus, quique ad majorem ejusdem Civitatis ornatum, & commoditatem publicam aedificare voluerit, iudicio ejusdem Gubernatoris, ex consilio dictorum Magistrorum Viarum, praeratur. Is autem, qui licitatione vicerit, & adjudicationem domus, seu areae sub hasta vendita obtinuerit, teneatur integrum pretium, seu pecuniam deponere in Monte Pietatis ad eam infundendam in emptionem tot Locorum Montium non vacabilium, sive unius, aut plurium censuum cum Locis piis, seu Communitatibus Status Ecclesiastici contrahendorum, quae Loca Montium non vacabilia, seu census, perpetuo subiecta, & illigata remaneant iisdem vinculis fideicommissi, investiturae, hypothecae, aliorumque onerum cujuscumque conditionis, & qualitatis, quibus antea domus vendita obnoxia erat; adeo ut domus illa ab omni quocumque onere, praeterquam ab annuo Canone, cui forte subiecta esset favore Domini directi, libera, & exempta in Emptorem, ejusque Successores pertranseat.

In hujusmodi autem publicis auctionibus, & venditionibus sub hasta faciendis, illud etiam

palam edicatur, quod auctione, seu subhastatione peracta, non amplius ad offerendum, quicumque alius fuerit, admittetur, sive pupillus, sive minor, sive mulier, sive Ecclesia, sive Locus Pius, seu alia quaecumque Persona, quae ex quavis causa, vel titulo, etiam fundato in jure communi, aut statuto municipali, & quantumvis privilegiato, & privilegiatissimo, vel etiam ex pacto, & conventionione expressa, se omnibus aliis praerferri intendat, ut a litibus, & controversiis, quae hinc exoriri possent super prelacione hujusmodi, ceteris dirutarum domuum restauratio, sive aedificatio non retardetur. Propterea illud etiam in publicis auctionibus, seu subhastationibus Edictis aperte exprimitur, & declaretur, quod major Oblator, seu is, cui domus, vel area sub hasta posita addicetur, non solum tenebitur integrum pretium oblatae, cum supradictis vinculis, apud Aedem Sacram deponere, sed ulterius debebit in actis, oblata idonea fidejussione, seu cautione, a Magistris Viarum eorum periculo approbanda, se obligare instituendi statim, & sine ulla mora reparationem, seu novam aedificationem domus, seu areae in auctione emptae, eamque absolventi, & perficendi intra alium terminum octo, vel plurium mensium, juxta qualitatem aedificationis, seu reparationis faciendae, a Gubernatore pro tempore ex consilio Magistrorum Viarum determinandum, sub poena in casu contraventionis confiscationis ejusdem domus, seu areae, & alterius quingentorum aureorum, applicandorum similiter Fisco ad effectum deponendi in Monte Pietatis, & erogandi in restaurationem, seu aedificationem ejusdem domus, seu areae, absque eo quod in alium usum ex quacumque urgente, & urgentissima causa converti possint.

Ut vero ex restaurationibus, seu novis aedificiis construendis majus ornamentum Urbi, nullum vero detrimentum publicis viis, & Foris, sive Urbis munitionibus proveniat, munus sit Magistrorum Viarum diligenter curare, ut nova aedificia apto modo, ac forma fiant, & si opus fuerit, per ipsos Variarum Magistros ad vias dirigendas, informesque situs tollendos praerferatur locus jaciendis fundamentis novi aedificii, jussu tamen, & decreto Gubernatoris pro tempore, eo modo, ratione, & forma ab ipso Gubernatore ante approbanda, quo magis, sine damno tamen ac praerjudicio Dominorum domuum, aliorumque aedificiorum, pulchritudini, & commoditati Civitatis consulatur.

Uterius ut eadem Civitas Nostra Centumcellarum populi multitudine, & Incolarum frequentia augetur, quia brevi, & angusto murorum spatio circumdatur, ad ejus Suburbia inhabitanda, novisque aedificiis replenda, non solum temporali Ditioni Nostrae subditos, sed etiam externos paternis favoribus, & gratis invitare decrevimus. Quo igitur promptius alacriusque ad aedificandum, habitandumque in Suburbis praefatae Civitatis Nostrae omnes cujuscumque gradus, & conditionis alliciantur, & provocentur; Motu proprio, scientia, & potestate simili, tenore praesentium concedimus, & indulgemus, ut omnibus Ecclesiis, & Locis Piis, aliisque quibuscumque, qui penes quaecumque idoneam personam, aut Aedem Sacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum stabiliam, & in evidentem utilitatem convertendi depositas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in praefatis Suburbis existentium aedificationem impendere possint, & pecuniam hoc modo collocata & impensa, in evidentem utilitatem ipsarum Ecclesiarum, & Locorum Piorum, aliorumque ad similia obligatorum cessisse, & cedere censeantur.

Insuper eisdem motu, auctoritate, & scientia,

1747.
se caveri de-
beat.

De facultate Magistrorum Viarum quoad formas aedificiorum.

Insuper indulget Ecclesiis & Locis piis, ut in Suburbis Centumcellarum aedificando, in evidentem Ecclesia ut litatem pecuniam investimentum cedere censeantur.

Habitantes in suburbis, ratione Dubi-

Consulitamen Dominorum construere volentium indemnitati.

Secus si re-
nuant.

Da gradibus praeriationis quoad emptores sub hasta.

Quid in Edictis subhastationis expres-

1747.
 ti extra Stra-
 tum contracti
 cum Persona
 non subdita
 molestari ne-
 queat.

tia, presentiumque tenore precipimus, & mandamus, ut ii, qui domos, seu aedificia in dictis Suburbis constituta pro tempore habitabunt, ratione aris alieni, aut cuiusvis contractus, obligationis, instrumenti etiam jurati, etiam sub Camera Apostolica, vel alia quavis forma, & conceptione verborum, extra tamen Loca Ditioni Nostra Ecclesiastica in temporalibus subiecta initi, & celebrati, seu contracti; cum exteris tamen, non autem cum temporalis Nostra ditioni subditis; quamdiu aedificia, vel domus huiusmodi inhabitabunt, vigore mandati cuiuscumque Iudicis, vel Tribunalis, vel in persona, vel in rebus, seu mobilibus in iisdem domibus, seu aedificiis, quas incolunt, existentibus, molestari minime possunt, nec debeant; utque eadem domus, seu aedificia de novo construenda in generali obligatione bonorum in quovis contractu, & instrumento quovis modo, & quavis obligatione munito, dummodo tamen contractus, & instrumentum praedictum sit favore exteri, non autem subditi Nostrae, & simul sit extra Statum Nostrum Ecclesiasticum stipulatum, & peractum, adeo ut si una ex dictis duabus conditionibus deficiat, huiusmodi privilegium nullo modo locum habeat, hypotheca, & cuiuscumque alii juri, & obligationi simili nunquam subiecta, & obnoxia habeantur. Insuper ut praefata domus, & aedificia quaecumque, per quovis in praenominatis Suburbis aedificata, vel in futurum aedificanda, ex quocumque crimine, & delicto quantumvis gravi, criminibus tamen Divinae, & humanae Majestatis laesa tantum exceptis, in Fiscum redigi, seu confiscari nequeant, sed eorum Dominis, vel in eis jus habentibus, ipsorumque Successoribus, perinde ac si delicta non commisissent, firma & illaesa remaneant.

Neque do-
 mus in dictis
 Suburbis a-
 edificate Fisco
 adjudicari
 queant.

De jure ap-
 podii tam in
 Civitate,
 quam extra.

Intercapedines primo
 aedificantis
 sint.

Forma ser-
 vanda in ven-
 ditione favo-
 re Tertii, in
 exclusionem
 vicini, in ca-
 su spontanea
 venditionis.

Pro domibus autem, & aedificiis aut novis instruendis, aut veteribus ampliandis, tam in praedictis Suburbis, quam in ipsa Civitate Centumcellarum, liceat cuiuscumque quovis muro sibi propinquo liberè uti, eique tigna, lapides, aliamque materiam aedificii sui, totumque ipsum aedificium injungere, atque annectere, etiamsi murus is ad vicinum suum totus pertineat, perfoluto tamen ejusdem muri dimidio pretio, ad eam aestimationem, quam duo periti, quorum singulos singulae partes elegerint, vel illis discordibus, tertius, quem ex officio dictus Gubernator designaverit.

Et si inter duas domos angusta aliqua semita, seu angiportus, vel intercapedo trium circiter non amplius palmorum intersit, liceat ei, qui primus in altera earum domorum aedificare ceperit, habita tamen ab ipso Gubernatore ex consilio Magistrorum Viarum licentia, totum sibi angustum illud spatium, sive intercapedinem, nullo perfoluto pretio, dummodo luminibus vicini non officiat, occupare, ac domui suae adungere, domumque ad vicini murum ducere, muroque, ut supra dictum est, communiter uti.

Si autem aliqua domus, sive fundus, aut solum, in iisdem Civitate, & Suburbis, volente suo sponte Domino, vendendum erit, teneatur venditor perquirere a vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiamsi se empturos nullo modo antea professi sint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eisque pretium, atque omnia pacta, & conditiones, quibus cum alio verè, omnique procul fictione contraxit, intimare: quo peracto, jurent tam venditor, quam emptor apud acta publici Notarii, venditionem de huiusmodi re jam factam, & intimatam esse veram, & in ea, ejusque pretio non intercessisse dolum, fraudem, aliquamve simulationem: si autem vicini praedicti se eisdem pretio, ac

pactis, & conditionibus empturos non promiserint, praesentes scilicet intra quindecim dies, absentes verò inter triginta a die praestitorum huiusmodi juramentorum, vel si tam praesentes, quam absentes intra alios quindecim dies ab huiusmodi declaratione, & promissione, si fiat, omnia juxta ea, quae in venditione intimata continebuntur, non praestiterint, pretiumque, si quod in illa solutum fuerat, non perfolverint, & de aedificando ibi ad certam summam, certumque tempus, ac sub certa poena, prout ab eodem Gubernatore praescriptum fuerit, se non obligaverint, illis posthabitis, venditio cuiuscumque alii facta maneat, & rata sit; è contrario autem si superius statuta neglecta, ab ea praetermissa fuerint, venditio irrita, ac nulla habeatur, nullumque jus emptori tribuat, & quoad illum omnino pro infecta sit, si vicini intra annum a die, quo illam receverint, se opposuerint.

Eadem omnia, & in Inquilino locum habeant, cum domus, volente Domino, venalis erit, videlicet ut etiam ipsius domus Inquilino, si quis erit, perquisitio, & intimatio fieri modo praedicto, ipseque si emere voluerit, tum intra eosdem terminos, tum deinceps, eadem faciat, quae vicini facere debent, excepta dumtaxat oblatione, & obligatione de aedificando. Etenim inter Inquilinum, & vicinos ea sit distinctio, ut volentibus aedificare vicinis, Inquilini nulla ratio habeatur, sed tantum vicinorum. At illis non promittentibus aedificare, Inquilino, etiamsi aedificaturus non sit, idem jus in emptionem competat, quod vicinis, si aedificare vellent, secundum praedicta competeret.

Veruntamen quando in casu praedicto spontanea venditionis duo vicini fuerint, quorum aedificia vendenda res opportuna existat, & propterea illam sibi quisque ex hac Constitutione vendi postulet, is obtineat, qui magis illa indigerit, aut si uterque aequè indigeat, inter utrumque dividatur, quatenus utriusque commoda portio tribuatur. At si huiusmodi portiones utriusque forent inutilis, tota illi detur, cuius aedificio a pluribus partibus, vel aliis magis adhaerent; si verò alteri tantum divisio inutilis futura sit, nihil illi, sed tota alteri detur. Quod si nulla fuerit aedificantium indigentia, is praefertur, qui magis fuerit vicinus; vel in vicinitate pari, is, qui majora aedificia, quaque magis ad commoditatem, & pulchritudinem Civitatis conferunt, iudicio ejusdem Gubernatoris, ut superius de venditione sub hasta statutum est, construere promiserit.

Praeter praedictos autem vicinitatis casus, si quis domum, aliumve fundum, aut solum, in emphytheusim, aliumve titulum, perpetuo, vel ad unius, aut plurium personarum vitam, pro annuo Canone, aliave responsione concessam habeat, ibique aedificare velit, & se ad aedificandum, aedificiumque perficiendum intra terminum, modo, & forma superius expressa ei praescribendum, obligaverit, liceat eidem Gubernatori, eo petente, domum, fundum, aut solum huiusmodi, ab ejus directi Domini, licet nolentis, proprietate, dominio, ac jure, nec non a Canonis, seu responsionis praestatione eximere, & liberare, alia re stabili prius constituta, pretii, commoditatis, redditus, ac bonitatis, saltem paris, quae loco illius libertate sit, quoad omnia; & ad eundem directum Dominum ratione proprietatis, domini, devolutionis, & aliis cuiuscumque juris, & oneris, eisdem modo & forma, pertineat, quibus illa pertinebat, translato quoque ad istam huiusmodi Canone, sive responsione, cum augmento quinta illius partis, & insuper praestita idonea cautione, & etiam facta per illum, qui aedificaturus est,

De aedificando
 Inquilino
 aedificare v.
 tis.

Quid sit
 vandum in
 concurren-
 rum vicin-
 rum emere
 volentium
 casu spontaneae
 venditionis.

Faciliter
 eribunt Gub-
 ernatorum
 francanum
 Domus & Co-
 lum.

obliga-

obligatione omnium suorum bonorum, tum quod res, in quam facta est hujusmodi translatio, libera est, tum etiam de evictione, in ea forma, qua in hac Romana Urbe praestari solet.

Praemissa de quibuscumque bonis, etiam Ecclesiasticis, intelligantur.

Quaecumque autem superius statuta sunt de praediis urbanis, seu domibus, aedificiisque dirutis, seu ruinosis, areis, locis, aut sponte, aut coacte vendendis, vel etiam a directis Dominis liberandis, ea locum omnino habeant, etiam ad Ecclesias, ad cuiusvis ordinis Monasteria, & etiam Mendicantium domos, aliaque loca Religiosa, necnon Hospitalia, Sodalitatesque, aut Confraternitates, caeteraque Pia Loca pertineant, dummodo neque contigua Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Religiosisque, ac Piiis Locis hujusmodi, neque intra illorum septa consistant; sive sint laicalia, & cuiuscumque fidei commisso, substitutioni, successioni, vel dispositioni obnoxia; & tam haec laicalia, quam illa Ecclesiastica eorum, qui illa reliquerunt, seu dederunt, ultima, vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocumque onere gravata.

Gubernator Civitatis super hisce summarie cognoscere debet.

Ad supra dicta autem omnia & singula facienda, & exequenda, & in illis, & pro illis summarie, & simpliciter, & de plano, solaque veritate inspecta procedendum; plenam liberamque auctoritatem, & potestatem dicto Gubernatori pro tempore, de consensu tamen Cardinalis Praefecti Congregationis praedictae super consultationibus negotiorum Status Ecclesiastici in Ecclesiasticas Personas, eidemque Gubernatori ex consilio praefatorum Magistrorum viarum in Laicas, de eadem Potestatis plenitudine, praesentis Constitutionis auctoritate, tribuimus & demandamus.

Et in casu controversiae, illa in partem majoris Civitatis ornatus decedi debet.

Decernentes eadem omnia, & singula, quae supra statuta sunt, si quando in aliquo casu de eorum sensu controversia continget, in eam partem interpretanda esse, quae ad Urbis ornatum magis facere videbitur; ac semper, & ubique sive in iudicio, sive extra iudicium, favorabilia censerit. Et ita ab omnibus iudicibus, etiam Palatii Apostolici Auditoribus, & Cardinalibus, sublata quavis aliter interpretandi, & iudicandi potestate, interpretari, & iudicari debere; Et si secus fiat, fore irritum, & inane.

Sublata aliter iudicandi facultate.

Non obstantibus praemissis, ac felicis recordationis Symmachi, & Pauli II. de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus etiam Imperialibus, dictaque Urbis, atque Ecclesiarum, Monasteriorum, & Locorum Religiosorum, sive Piorum, Ordinumque, quorum bona hujusmodi fuerint, statutis, & consuetudinibus, nec non testantium voluntatibus, aliisque dispositionibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, & Literis Apostolicis eidem Ecclesiis, Monasteriis, & Locis, eorumque Superioribus, Capitulis, & Conventibus, aliisque quibuscumque concessis, & quibusvis aliis Sedis Apostolicae indulgentiis, per quae praesentium executio, & per eas tributa jurisdictionis explicatio posset quomodolibet impediri, vel retardari; quibus omnibus, eorum tenores pro plenè, & integrè expressis habentes, de potestatis plenitudine praedicta derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

Sanctio poenalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae ordinationis, concessionis, praeccepti, indulti, statuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Dat. Pontif. anno VIII. die 30. Septemb. 1747.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadagesimo septimo, pridie Kalend. Octobris, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

die Kalend. Octobris, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Pro Domino Cardinali Passione
Jo. Florius Substitutus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

N. Antonellus Pro-Abbreviator.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

De Jurisdictione Episcopi Spirensis in Ecclesiam Collegiatam Beatae Mariae Virginis in Bruchsal, ejusque Capitulum.

X L

BENEDICTUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

CAUSARUM Palatii Apostolici Auditorum Collegium, quod vulgo Rotam Romanam vocant, ex duodecim Viris, Juris Civilis, & Canonici scientia aequae, ac probitate insignibus, & è diversis terrarum Orbis partibus in hanc Almam Urbem accitis compositum, Romani Pontificis Praedecessores Nostri summo semper in honore habuerunt, eosque in rebus arduis quandoque consulere, & eorum opera, atque industria in Causis coram se cognoscendis uti quoque consueverunt. Nos igitur in eadem Beati Petri Cathedra Divino consilio collocati, Nostrorum Praedecessorum exempla sequi, eorumque vestigiis insisterere cupientes, quae probe, recteque ab ipsis Praedecessoribus constituta, diuque retenta sunt, servare, ac custodire, quantum in Nobis est, temporumque, ac rerum conditio finit, summopere studemus, atque satagimus. Itaque quatuor ab hinc annis veterem controversiam, quae ab antiquissimo tempore intercedebat inter Episcopum Conversanum ex una, ac Magnum Magistrum, & Fratres Milites Militiae Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani ex altera Partibus, ad Nosram cognitionem revocavimus, & iuribus utriusque Partis mature perpensis, adhibitis insuper in consilium dilectis Filiis praedictis Causarum Palatii Nostri Auditoribus coram Nobis ea de Causa congregatis, eorumque sententiis auditis, supremo iudicio Nostro decidimus, ac definivimus, ut videre licet in Nostri Bullarii Tomo XVI. Constitut. LXXVI. pag. 142. & seqq.

Pontifex, Praedecessorum morem sequens, Auditorum Rotae consilio utitur.

Id ipsum nuper agendum duximus in Causa, quae vertebatur inter dilectos Filios Canonicos, & Capitulum Ecclesiae Collegatae Odenheimensis in Bruchsal ex una, & dilectum Filium Promotorem Fiscalem Curiae Episcopalis Spirensis ex altera Partibus, quam ad Nosram cognitionem a quocumque Tribunali avocatum, posteaquam Advocatos, utriusque Partis Jura tam voce, quam scripto tuentes, audivimus, Apostolica, aliaque Privilegia, atque Diplomata, caeteraque omnia per Nos ipsos accuratè inspeximus, & interiora Causa rimati sumus, rogatis eorundem dilectorum Filiorum Palatii Nostri Auditorum sententiis, ad parcendum litigantium expensis, & consulendum paci, & concordiae Ecclesiarum, quae hujusmodi litibus, & controversiis non paulum interturbatur, interposito supremo iudicio Nostro, & auctoritate Apostolica, modo, & forma inferius a Nobis exprimentis, terminare volumus.

Eorundem sententias exquiri in Causa Spiren. praeterea Exemptionis.

Monasterium in loco Odenheim Diocesis Spirensis a Brunone Archiepiscopo Trevirensi fundatum esse sub invocatione Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & sub Regula Sancti Benedicti, narrat Trithemius in Annalibus Hirsaugiensibus Tomo 1. ad Annum Christi;

Collegiatae Odenheimensis origo, & vices.